

Sygn. akt I C 2816/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maja Snopczyńska

Protokolant Karolina Nowicka

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2017 roku w Świdnicy

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Aresztu Śledczego w Ś.

przeciwko B. D.

o zapłatę kwoty 4.600,48 zł

I. zasądza od pozwanego B. D. na rzecz strony powodowej Skarbu Państwa - Aresztu Śledczego w Ś. kwotę 4.600,48 zł (cztery tysiące sześćset złotych i czterdzieści osiem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 30 października 2014 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 1.500 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w tym 300,00 zł zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym;

III. nakazuje pozwanemu uiścić na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Świdnicy kwotę 130,00 zł tytułem opłaty od pozwu i opłaty od zażalenia od których strona powodowa jest ustawowo zwolniona.

Sygn. akt I C 2816/16

UZASADNIENIE

Strona powodowa Skarb Państwa – Dyrektor Aresztu Śledczego w Ś. wniósł o zasądzenie od pozwanego B. D. kwoty 4.600,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 października 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego wg. norm. W uzasadnieniu wskazała, że pozwany jest funkcjonariuszem stałym Służby Więziennej zatrudnionym w Areszcie Śledczym w Ś.; sprawa dotyczy równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania i nie jest rozpatrywana w trybie uregulowanym przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego i podlega kognicji sądu właściwego w sprawach z zakresu stosunku pracy; pozwany otrzymał na swój wniosek równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania; decyzją tymczasową z dnia 17 maja 2011 roku cofnięto pozwanemu uprawnienie do otrzymywania tego równoważnika pieniężnego, którą to decyzję podtrzymało decyzją z dnia 20 października 2011 roku i orzeczono konieczność dokonania zwrotu przez pozwanego kwoty 4.608 zł; decyzje te spowodowały wszczęcie na wniosek pozwanego postępowania skargowego zakończonego niekorzystnym dla pozwanego wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we W. z 29 października 2014 roku; z związku z powołanym wyrokiem pozwany został wezwany do zapłaty kwoty 4.600,48 zł, wezwania okazały się bezskuteczne.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2016 roku odrzucono pozew z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej. Sąd Okręgowy w Świdnicy postanowieniem z dnia 8 listopada 2016 roku uchylił wskazane postanowienie i sprawę do przekazania rozpoznania Wydziałowi Cywilnemu Sądu Rejonowego w Świdnicy wskazując, że niniejsza sprawa nie jest

sprawą, w której materialno prawną podstawą roszczenia jest stosunek służbowy, skoro podstawą i przyczyną tego zobowiązania jest nienależne świadczenie.

Po przekazaniu sprawy do rozpoznania Wydziałowi Cywilnemu strony podtrzymały swoje stanowiska.

W TOKU POSTĘPOWANIA SĄD USTALIŁ

NASTĘPUJĄCY STAN FAKTYCZNY:

Pozwany jest funkcjonariuszem stałym Służby Więziennej zatrudnionym w Areszcie Śledczym w Ś.

BEZSPORNE, ponadto wynikające z decyzji personalnej k. 7

Na wniosek pozwanego decyzją z dnia 29 września 2006 roku przyznano pozwanemu równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania od 1 października 2006 roku. Wypłata równoważnika została wstrzymana decyzją tymczasową z 17 maja 2011 roku.

DOWÓD: wniosek k. 8-9

decyzja nr (...) k. 10

decyzja tymczasowa nr (...) k. 18

W dniu 20 października 2011 roku decyzją personalną nr (...) Dyrektor Aresztu Śledczego w Ś. zobowiązał pozwanego do dokonania zwrotu kwoty 4.608 zł w kasie tutejszej jednostki w terminie 14 dni od dnia w którym decyzja o jego zwrocie stanie się ostateczna. Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w dniu 10 lutego 2012 roku uchylił powyższą decyzję i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy decyzją z dnia 1 października 2012 roku Dyrektor Aresztu Śledczego w Ś. zobowiązał pozwanego do dokonania zwrotu nienależnie pobranego równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania w kwocie 4.608 zł do kasy Aresztu Śledczego w terminie 14 dni od dnia w którym decyzja o jego zwrocie stanie się ostateczna.

Na skutek odwołania pozwanego Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej decyzją nr (...) z dnia 23 listopada 2012 roku uchylił zaskarżoną decyzję i sprawę przekazano do ponownego rozpoznania.

DOWÓD: decyzja personalna nr (...) z 20 X 2011r k. 19-21

odwołanie k. 22-28

decyzja z 10 II 2012r nr (...) k. 29-33

decyzja (...) k. 34-45

odwołanie k. 46-50

decyzja (...) k. 51-53

Pismem z dnia 19 grudnia 2013 roku powiadomiono pozwanego o cofnięciu uprawnienia do otrzymania równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania.

Decyzją z dnia 19 grudnia 2013r nr (...) Dyrektor Aresztu Śledczego w Ś. zobowiązał pozwanego do zwrotu nienależnie pobranego równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania w kwocie 4.600,48 zł do kasy Aresztu w terminie 14 dni od dnia w którym decyzja o jego zwrocie stanie się ostateczna.

Pozwany wniósł odwołanie od powyższej decyzji i Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej we W. decyzją nr (...) z dnia 13 lutego 2014 roku utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję z 19 XII 2013r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny we W. wyrokiem z dnia 29 X 2014 roku oddalił skargę na decyzję z 13 II 2014r nr (...).

DOWÓD: powiadomienie z 19 XII 2013r k. 54-66

decyzja z 19 XII 2013r k. 67-79

decyzja z 13 II 2014r k. 80-82

wyrok WSA we Wrocławiu z 29 X 2014r z uzasadnieniem k. 89-101

Pozwany nie zapłacił kwoty wynikającej z powyżej opisanej decyzji.

BEZSPORNE

W TAK USTALONYM STANIE FAKTYCZNYM

SĄD ZWAŻYŁ:

Powództwo podlegało uwzględnieniu.

Stan faktyczny niniejszej sprawie oparto na dołączonych do akt sprawy decyzjach, odwołaniach i wyroku WSA. Treści tych dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała. Wynika z nich, że kwestia zasadności pobrania przez pozwanego równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania i jego zwrotu była rozpoznawana w trybie postępowania administracyjnego.

Kwestia równoważnika pieniężnego funkcjonariuszy Służby Więziennej uregulowana jest w Ustawie z 9 IV 2010r o Służbie Więziennej (tj. Dz. U. 2016/713). Zgodnie z treścią art. 181 powołanej ustawy w przypadku pobrania nienależnego równoważnika pieniężnego z tytułu braku mieszkania wydaje się decyzję o jego zwrocie. Natomiast zgodnie z § 4 Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lipca 2010 roku w sprawie równoważnika pieniężnego przysługującego funkcjonariuszowi Służby Więziennej z tytułu braku mieszkania (Dz. U. z dnia 29 lipca 2010 r.) kwota nienależnie pobranego przez funkcjonariusza równoważnika pieniężnego podlega zwrotowi do kasy jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, w której funkcjonariusz pobierał równoważnik pieniężny, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o zwrocie wypłaconego równoważnika pieniężnego stała się ostateczna.

Wskazać należy, że zgodnie z uzasadnieniem postanowienia Sądu Okręgowego w Świdnicy podstawą i przyczyną zobowiązania jest nienależne świadczenie. Jak wynika z dołączonego do akt sprawy przez Sąd Okręgowy w Świdnicy uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2016 roku dotyczącego żądania przez Skarb Państwa – Areszt Śledczy w K. zwrotu kwoty zapłaconej za pozwanego podatku dochodowego w związku z przydzieleniem w trakcie służby lokalu mieszkalnego sprawa taka jest „sprawą cywilną w znaczeniu materialnym, bowiem wynika ze stosunków z zakresu prawa cywilnego (bezpodstawne wzbogacenie)”

Zgodnie z art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to było niemożliwe do zwrotu jej wartości.

Okoliczności faktyczne dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia były pomiędzy stronami bezsporne. Pozwany nie zaprzeczał, że otrzymał kwotę pieniężną wskazaną przez stronę powodową.

Ponadto nie można pominąć okoliczności, że istnieje ostateczna decyzja administracyjna wskazująca, że pozwany zobowiązany jest do zwrotu kwoty wskazanej w pozwie, zaś przy jej wydaniu ustalono, że pozwany niesłusznie pobierał równoważnik pieniężny z tytułu braku mieszkania. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem i zasadą trójpodziału

władz sąd cywilny związany jest decyzją administracyjną. Sąd Najwyższy wskazał z uzasadnieniem uchwałą z 9 X 2007 roku III CZP 46/07, że „Powszechnie przyjmuje się zasadę uwzględniania przez sądy powszechne skutków prawnych orzeczeń organów administracyjnych, która ma swoje źródło w prawnym rozgraniczeniu drogi sądowej i drogi administracyjnej, czego wyrazem są art. 2 § 3 i art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. oraz art. 16 i 97 § 1 pkt 4 k.p.a., a pod rządami Konstytucji także w idei podziału władz (art. 10) oraz działania organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa (art. 7). Zasada ta doznaje ograniczenia jedynie w myśl koncepcji tzw. bezwzględnej nieważności decyzji administracyjnej, która nie ma normatywnego umocowania, ale znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wyrażającym od kilkadziesiąt lat niezmienny pogląd, że decyzja administracyjna nie może wywoływać skutków prawnych, pomimo jej formalnego nieuchylenia, jeśli jest dotknięta wadami, godzących w jej istotę jako aktu administracyjnego”. Wskazał także, że „(...) Sąd Najwyższy wielokrotnie wyrażał pogląd, że sąd w postępowaniu cywilnym nie jest uprawniony do kwestionowania decyzji administracyjnej, w szczególności pod względem jej merytorycznej zasadności, i jest nią związany”.

Tym samym Sąd w niniejszym postępowaniu nie może pominąć treści decyzji Dyrektora Aresztu Śledczego w Ś. z dnia 19 grudnia 2013r nr (...) i jest tą decyzją związany (gdyż jest to ważna decyzja administracyjna). Wobec treści tej decyzji rozważaniom w niniejszym postępowaniu nie podlegały okoliczności związane z tym, czy pozwany posiadał uprawnienia do pobierania równoważnika pieniężnego. Pozwany zresztą nie kwestionował okoliczności, że niesłusznie pobierał wskazany równoważnik.

Tym samym zachodzą podstawy do uznania, że po stronie pozwanego nastąpiło bezpodstawne wzbogacenie, które skutkuje powstaniem obowiązku zwrotu kwoty wskazanej w pozwie. Pozwany nie kwestionował tej okoliczności, podniósł jednak zarzut przedawnienia.

Zgodnie art. 117 §2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się zarzutu przedawnienia. Wobec wskazań Sądu Okręgowego, że niniejsza sprawa nie podlega rozpoznaniu na podstawie przepisów Kodeksu Pracy nie znajdzie tu zastosowanie trzyletni termin przedawnienia wynikający z art. 291 kp. Zgodnie zaś z art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia dla roszczeń wynosi dziesięć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. W toku postępowania pozwany podniósł dodatkowo, że równoważnik był wypłacany w okresach miesięcznych. W niniejszej sprawie nie znajdzie jednak zastosowania trzyletni termin przedawnienia dotyczący roszczeń okresowych. Podnieść bowiem należy, że wypłacany równoważnik był wprawdzie świadczeniem okresowym, lecz nie jest to sprawa o wypłatę tego równoważnika – świadczenia okresowego. W przypadku gdyby funkcjonariusz dochodził wypłaty równoważnika miałyby zastosowanie trzyletni termin przedawnienia, gdyż przedmiotem żądania byłoby świadczenie okresowe. Jednak niniejsza sprawa nie dotyczy zapłaty świadczenia okresowego, lecz zwrotu bezpodstawnie pobranych kwot, zaś w takim przypadku zastosowanie znajdzie dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z art. 120 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Roszczenie strony powodowej stało się wymagalne kiedy decyzja Dyrektora Aresztu Śledczego w Ś. z dnia 19 grudnia 2013r nr (...) stała się ostateczna, a więc od 29 X 2013 roku. Tym samym roszczenie nie uległo przedawnieniu. Pozwany wskazywał w odpowiedzi na pozew, że najpóźniej wypłacony równoważnik został wypłacony w dniu 17 V 2011r, jednak nawet licząc od daty wskazanej przez pozwanego roszczenie nie uległo przedawnieniu, gdyż od tej daty nie upłynęło 10 lat.

Odnośnie odsetek strona powodowa żądała odsetek ustawowych od dnia od dnia 30 października 2014 roku do dnia zapłaty. Wskazać należy, że ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw /Dz. U. 2015, poz.1830/ dokonano zmiany art. 359 kc i art. 481 kc przez wprowadzenie w miejsce dotychczasowej instytucji odsetek ustawowych – dwóch instytucji: odsetek ustawowych i odsetek ustawowych za opóźnienie. W niniejszej sprawie strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika żądała odsetek ustawowych i wobec braku modyfikacji żądania po zmianie przepisów dotyczących odsetek zasądzono odsetki ustawowe – zgodnie z żądaniem strony. Wskazać należy, że brak jest

podstaw do wzywania profesjonalnego pełnomocnika do wskazania czy wobec zmiany przepisów modyfikuje żądanie pozwu czy też podtrzymuje je w dotychczasowej treści. Zaś zasądzenie od 1 stycznia 2016 roku odsetek ustawowych za opóźnienie (a więc wyższych niż odsetki ustawowe) byłoby zasądzeniem ponad żądanie, co pozostaje w sprzeczności z art. 321 kpc.

Mając powyższe na uwadze na podstawie powołanych przepisów zasądzono na rzecz strony powodowej od pozwanego kwotę 4.600,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 30 X 2014r do dnia zapłaty.

Orzeczenie o kosztach oparto o treść art. 98 k.p.c. w związku z §2 pkt. 3 i §10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 X 2015r w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015/1804), mając na względzie wynik procesu i koszty poniesione przez stronę powodową (także w toku postępowania zażaleniowego).

O obowiązku zwrotu przez pozwanego kosztów sądowych (opłaty od pozwu w kwocie 100 zł i opłaty od zażalenia w kwocie 30 zł) orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych mając na względzie wynik procesu.

z/ - odpis wyrok z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego

- kserokopię uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi str. powodowej (wniosek z 22 III 2017)

z/u

zwolnienie lekarskie S.Ref. 20-24 III 2017r, Urlop wypoczynkowy S. Ref. 27-31 III 2017r